

Національний
університет
оборони
України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
“ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ВЕТЕРАНІВ ТА ОСІБ, ЯКІ
ОТРИМАЛИ ПОРАНЕННЯ В ХОДІ ЗБРОЙНИХ
КОНФЛІКТІВ”

Рівень вищої освіти

Третій (освітньо-науковий), PhD

Спеціальність

081 Право

Статус дисципліни

Вибіркова

Мова викладання

Українська (англійська)

Обсяг дисципліни

3 кредити ECTS/90 год. (Л – 8 год., С – 14 год., ІЗ – 4 год., Залік – 4 год.)

Курс/півріччя

2 курс

Лінк на дисципліну

<https://adl.mil.gov.ua/login/index.php>

Оригінальність дисципліни

Авторський курс

Ключові слова

соціальний захист, військовослужбовець, ветеран, особа, що зазнала поранення під час збройних конфліктів, права, пільги, гарантії.

Викладач

МЕДВІДЬ Людмила Петрівна

кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри військового права та правоохоронної діяльності інституту стратегічних комунікацій.

Сторінка в Orcid: <http://orcid.org/0000-0002-0035-9748>

Наукові та навчально-методичні праці за тематикою дисципліни:

1. Медвідь Л.П. Забезпечення свободи підприємницької діяльності, не забороненої законом: до питання про права військовослужбовців та обов'язок держави. Аналітично-порівняльне правознавство : електронне наукове видання : Ужгород : Ужгородський національний університет, 2023, № 4. С. 100-105. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/09/16.pdf>.

2. Букач В.В., Камінська Н.В., Медвідь Л.П. Інституційні гарантії конституційних політичних прав і свобод людини та громадянина в Україні. Юридичний часопис НАВС : Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021, №1 (21) С. 39-46. URL: <https://lawjournal.com.ua/uk/journals/tom-11-1-2021/institutsiyuni->

	<p>garantiyi-konstitutsiynikh-politichnikh-prav-i-svobod-lyudini-ta-gromadyanina-v-ukrayini.</p> <p>3. Мазур Л.Б., Медвідь Л.П. Оцінка ефективності виконання нових державних програм житлового забезпечення за умов участі в них військовослужбовців та членів їх сімей. Аналітично-порівняльне правознавство. Серія «Право», 2024, № 3, С.77-84. URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/06/14.pdf.</p> <p>Підвищення кваліфікації:</p> <p>1. Курси підвищення кваліфікації науково-педагогічних та наукових працівників з питань організації та використання технологій дистанційного навчання у Збройних Силах України (180 годин/ 6 кредитів) (відмінно). Сертифікат СПК №07834530/006397-22 з 03.10.22-25.11.2022 р.</p> <p>2. Свідоцтво про підвищення кваліфікації №ADV-010782-OLA від 11.08.2024р. за програмою «Штучний інтелект у вищій освіті: ризики та перспективи інтеграції»з 01.07.2024-11.08.2024</p> <p>Контактні дані: e-mail: lpm177@ukr.net</p>
<p>Компетентності, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:</p>	<p>СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.</p> <p>СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.</p> <p>СК08. Здатність проводити дослідження правового регулювання у сфері права національної безпеки та військового права, правового забезпечення європейської та євроатлантичної інтеграції.</p>
<p>Запланований результат:</p>	<p>РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.</p> <p>РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.</p> <p>РН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.</p> <p>РН11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.</p> <p>РН12. Аналізувати тенденції розвитку права національної безпеки, військового права та військового законодавства, визначати перспективні напрями науково-правових досліджень.</p>
<p>Чому дисципліна для мене є важливою/корисною/актуальною?</p>	<p>Я отримаю фундаментальні знання з питань соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та поранених під час збройних конфліктів, методологічних підходів та інструментів оцінки ефективності соціального захисту вказаних категорій осіб, основних аспектів та проблемних питань правового забезпечення соціального захисту, опаную необхідні вміння і навички, зможу використовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності.</p>
<p>Які знання я</p>	<p>Знання законодавства, що регулює соціальний захист військовослужбовців,</p>

отримаю?	ветеранів та поранених під час збройних конфліктів, сутності соціального захисту військовослужбовців та інших осіб, генезу соціального захисту та методологію дослідження, аналіз міжнародного досвіду забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців, основних міжнародних правових актів щодо соціального захисту військовослужбовців, досвіду та найкращих практик соціального захисту військовослужбовців та інших осіб країн НАТО. Аналіз проблемних питань соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та осіб, що отримали поранення та шляхи їх вирішення. Застосування судової практики забезпечення соціальних прав військовослужбовців та членів їх сімей.
Які вміння я розвину?	Розуміння правових аспектів соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та осіб, які отримали поранення під час збройних конфліктів. Навички застосування законодавства у практичних ситуаціях. Здатність оцінювати ефективність міжнародного досвіду забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців та інших осіб. Здатність аналізувати проблемні питання соціального захисту військовослужбовців та інших осіб і пропонувати шляхи їх вирішення. Навички ефективної комунікації з різними групами людей.
Що мене очікує?	Вивчення та аналіз проблем соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та осіб, які отримали поранення в ході збройних конфліктів
Якого результату я досягну?	Можу бути спроможний: оцінювати проблеми соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та осіб, які отримали поранення під час збройних конфліктів; аналізувати особливості соціального захисту військовослужбовців та інших осіб; вміння вирішувати проблемні питання соціального захисту військовослужбовців та інших осіб на науковому та практичних рівнях.
Де я зможу застосувати отримані знання та вміння?	Під час проведення наукових досліджень. Під час обговорення відповідних тем на наукових конференціях, семінарах, круглих столах, нарадах, дискусіях, суперечках тощо. У майбутній науково-педагогічній (науковій) діяльності.
Зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Доктринальні підходи та історичний розвиток соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та осіб, які отримали поранення в ході збройних конфліктів.</p> <p>Л 1/1. Генеза соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та осіб, які отримали поранення в ході збройних конфліктів</p> <p>С 1/2. Теоретико-правові засади сутності соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та поранених під час збройних конфліктів</p> <p>С 1/3. Методологія дослідження соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та поранених під час збройних конфліктів.</p> <p>Тема 2. Міжнародний аспект соціального захисту військовослужбовців та інших осіб</p> <p>Л 2/1. Міжнародний досвід забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців.</p> <p>С 2/2. Міжнародно-правове забезпечення соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та інших осіб.</p> <p>С 2/3. Зарубіжний досвід соціального захисту військовослужбовців,</p>

	<p>ветеранів та осіб, що отримали поранення.</p> <p>Тема 3. Соціальний захист військовослужбовців, ветеранів та осіб, які отримали поранення в ході збройних конфліктів: основні аспекти та проблемні питання.</p> <p>Л. 3/1. Нормативно-правові основи соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та осіб, які отримали поранення в ході збройних конфліктів.</p> <p>С. 3/2. Основні аспекти соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей в мирний час та під час збройного конфлікту.</p> <p>С. 3/3. Проблемні питання соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та осіб, що отримали поранення.</p> <p>Л.3/4. Шляхи вирішення проблемних питань соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та осіб, що отримали поранення.</p> <p>С. 3/5. Судова практика у справах захисту соціальних прав військовослужбовців та членів їх сімей.</p> <p>Індивідуальне завдання.</p> <p>Залік</p>
<p>Інформаційні джерела</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України: Закон України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text. 2. Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20 грудня 1991 р. № 2011-ХІІ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text. 3. Про Збройні Сили України : Закон України від 06 грудня 1991 р. № 1934-ХІІ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text . 4. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25 березня 1992 року № 2232-ХІІ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text. 5. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 року №3551-ХІІ. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text. 6. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб : Закон України від 09.04.1992 року No2262-ХІІ. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12#Text. 7. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12 серпня 1949 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153. 8. Збірник основних джерел міжнародного гуманітарного права, що застосовуються у міжнародному збройному конфлікті, спровокованому збройною агресією російської федерації / Укладачі: О. Камінецький, І. Заворотько, Т. Короткий. Київ; Одеса : Фенікс, 2023. 552 с. 9. Загальна декларація права людини: Міжнародний документ від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text. 10. Міжнародний пакт про громадянські і політичні прав: Міжнародний документ від 16 грудня 1966 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text 11. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права: Міжнародний документ від 16 грудня 1966 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text 12. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Міжнародний документ 4 листопада 1950 р. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.

13. Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 р. № 168. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2022-п#Text>.

Допоміжна література:

14. Державні гарантії захисту соціальних прав військовослужбовців і членів їх сімей: загальний соціальний захист військовослужбовців і членів їх сімей; соціальний захист військовослужбовців і членів їх сімей в особливий період (зокрема під час воєнного стану); міжнародний аспект соціального захисту військовослужбовців (стандарти НАТО) / Укл. : Джус О.А., Золотарьова М.К., Копотун І.М., Макарова Т.П., Микитюк М.А., Павлюк О.О., Пасіка С.П., Петков С.В., Скриньковський Р.М., Сопільник Л.І., Чубенко А.Г., Шевченко А.М. Київ. ВД «Професіонал», 2023. 594 с.

15. Соціальний супровід військовослужбовців Збройних Сил України та членів їх сімей: практичні аспекти діяльності посадових осіб військових частин, територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки: методичний посібник / О.В. Герасименко та ін. Київ : НДЦГПЗС України, 2023. 130 с.

16. Захист прав військовослужбовців та членів їх сімей: навч.-практ. посіб. / за заг.ред. С. В. Петкова, Київ: Юрінком Інтер, 2024. 428 с.

17. Військове право України: підручник /кол. авторів; за заг. ред. А.М. Колодія, О.В. Кривенка, В.Й. Пашинського. Київ: НУОУ ім. Івана Черняховського, 2019. 392 с.

18. Права людини в секторі безпеки і оборони – Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Головна. URL: <https://ombudsman.gov.ua/report-2022/prava-liudyny-v-sektori-bezpeky-i-oborony#mobilizovani>.

19. Сучасні механізми захисту прав людини: колективна монографія / М. С. Кельман, А. С. Токарська, Л. В. Ярмол, С. Б. Цебенко, А. О. Дутко. Львів : Галицька видавнича спілка, 2020. 220 с.

20. Медвідь Л.П. Забезпечення свободи підприємницької діяльності, не забороненої законом: до питання про права військовослужбовців та обов'язок держави. Аналітично-порівняльне правознавство : електронне наукове видання : Ужгород : Ужгородський національний університет, 2023, № 4. С. 100-105. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/09/16.pdf>.

21. Букач В.В., Камінська Н.В., Медвідь Л.П. Інституційні гарантії конституційних політичних прав і свобод людини та громадянина в Україні. Юридичний часопис НАВС : Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021, №1 (21) С. 39-46. URL: <https://lawjournal.com.ua/uk/journals/tom-11-1-2021/institutsiyni-garantiyi-konstitutsiynikh-politichnikh-prav-i-svobod-lyudini-ta-gromadyanina-v-ukrayini>.

22. Мазур Л.Б., Медвідь Л.П. Оцінка ефективності виконання нових державних програм житлового забезпечення за умов участі в них військовослужбовців та членів їх сімей. Аналітично-порівняльне правознавство. Серія «Право», 2024, № 3, С.77-84. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/06/14.pdf>.

23. Івчук Ю. Ю. Соціальний захист окремих категорій громадян в умовах воєнного стану: законодавчі новели та проблемні аспекти. Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2023. № 2 (46). С. 101–111. URL:

<https://journals.snu.edu.ua/index.php/app/article/view/725>.

24. Мазуренко Л. І. Основні засади державної політики у сфері соціального захисту військовослужбовців: нормативно-правове забезпечення. Актуальні проблеми політики. 2023. Вип. 71. С. 223–231. URL: http://app.nuoua.od.ua/archive/71_2023/31.pdf.

25. Чічань М. В., Лугина Є. Ю. Актуальні питання соціального захисту військовослужбовців в умовах воєнного стану в Україні. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2023. № 5. С. 60–65. URL: http://apnl.dnu.in.ua/5_2023/12.pdf.

26. Теремецький В., Кельбя С. Адміністративно-правове регулювання соціального захисту військовослужбовців в Україні. Наукові записки. серія: право. 2024. Випуск 16. С. 253-259. URL: <https://pravo.cusu.edu.ua/index.php/pravo/article/view/469/484>

27. Медвідь Л. Законодавчі новели щодо прав і обов'язків військовослужбовців у зв'язку із запровадженням воєнного стану в Україні // Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права : Дніпро : Видавничий дім «Гельветика», 2022, №3 .С.181-185.

28. Медвідь Л. Зміст та характеристика парламентського контролю за додержанням прав та свобод людини і громадянина, в тому числі військовослужбовців // Аналітично-порівняльне правознавство : електронне наукове видання : Ужгород : Ужгородський національний університет, 2022, №3. С. 175-179.

29. Пашинський В. Й., Медвідь Л. П., Шамрай Б. М. Правовий статус та соціальний захист військовослужбовців: поняття і правове регулювання. // Права людини та публічне врядування в сучасних умовах : collective monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. 446 p. P. 315-346.

30. Науково-практичний коментар Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей». П.П. Богуцький, О.В. Кривенко, А.О. Кривенко, В.Й. Пашинський. Львів: НАСВ, 2019. 254 с.

31. Сидоренко А.О. Соціальний захист членів сімей військовослужбовців в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення.): Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 6. С.151-155. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/273625/269003>.

32. Сахно С.В., Беліменко О.О. Проблеми соціального забезпечення військовослужбовців в Україні. Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Соціально-гуманітарні науки та публічне адміністрування. 2020. Вип. 5. С. 64-68.

33. Медвідь Л.П. Забезпечення свободи підприємницької діяльності, не забороненої законом: до питання про права військовослужбовців та обов'язок держави /Аналітичне-порівняльне правознавство ДВНЗ «УжНУ» Ужгород, 2023. №4. С. 100-104. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/287205>.

34. Актуальні проблеми правового регулювання особливого періоду: збірник матеріалів науково-практичного семінару кафедри правового забезпечення (Київ, 27 березня 2020 року) / Мін-во оборони України. Національний університет оборони України; за ред. М. М. Прохоренка. К.: ЦП «Компринт», 2020. 211с.

35. Марко І.Є., Марко Є.І., Чернишова І.М. Зарубіжний досвід забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців. Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. 2019. № 2(66). С. 135–142. . URL:<http://znp-cvsd.nuou.org.ua/article/view/195500>

36. Павленко В.С. Захист прав військовослужбовців та їх сімей:

	міжнародно-правовий аспект. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. №7. С. 131-133. URL: http://lsej.org.ua/7_2020/34.pdf .
«Правила гри»	<p>З боку викладача:</p> <ul style="list-style-type: none"> – забезпечення потреб та запитів здобувачів; – подання актуального й необхідного матеріалу; – наповнення дистанційного курсу на платформі Moodle; – дотримання андрогогічної справедливості, норм та принципів андрогогічної етики, відкритість і щирість у спілкуванні; – забезпечення позитивної й творчої атмосфери на навчальних заняттях. <p>З боку здобувача:</p> <ul style="list-style-type: none"> – готовність навчатися, розвиватися і змінюватися; – відвідування навчальних занять; – опрацювання лекційного матеріалу; – якісна підготовка до семінарських занять; – доброзичливість, відкритість, щирість, готовність до конструктивної критики; – оригінальність, креативність, ініціативність; – дотримання академічної доброчесності
Академічна мобільність	Здобувачу освіти гарантується право на академічну мобільність, яка здійснюється відповідно до угод та меморандумів про наукову та науково-технічну співпрацю із закладами НАН України, ВВНЗ, військовими навчальними підрозділами ЗВО та науковими організаціями. А також відповідно до угод про співпрацю із закордонними військовими ЗВО, доступом до спільних освітньо-наукових проєктів (ERASMUS+, DEEP UKRAINE Programme), та залученням до міжнародних конференцій.
Додатково	Детальнішу інформацію про “Проблеми соціального захисту військовослужбовців, ветеранів та осіб, які отримали поранення в ході збройних конфліктів” наведено в робочій програмі навчальної дисципліни